

Ajuntament
de Barcelona

La conjuntura econòmica de Barcelona

Octubre de 2017

30 d'octubre de 2017

B
BC
BN

Síntesi	Mercat de Treball	Empresa	Turisme	Construcció i immobiliari	Consum	Transports
---------	-------------------	---------	---------	---------------------------	--------	------------

Síntesi

En el que va d'any, els indicadors disponibles apunten cap a una millora...

... de la situació econòmica i financera internacional, amb una evolució del PIB superior a l'esperada que ha propiciat una revisió a l'alça de les previsions per enguany. A les economies desenvolupades, el creixement ha agafat múscul, destacant els avanços als Estats Units, Japó o la zona euro, si bé també s'albira un alentiment dels indicadors avançats del tercer trimestre. Als països emergents, el panorama és d'expansió sostinguda, amb la lleu moderació de Xina, la recuperació de Rússia o la lenta sortida de la recessió de Brasil com a punts destacats. Alguns dels factors que de forma persistent i més o menys localitzada continuen frenant el creixement potencial són l'elevat endeutament, la baixa productivitat o els riscos geopolítics.

A Europa, la política continua eclipsant els avanços de l'economia.

Encara que les taxes de creixement són més aviat modestes, l'economia de l'euro manté un ritme apreciable i segueix guanyant dècimes lentament, amb millores del consum intern, de la inversió o la ocupació. La principal novetat d'aquests darrers dies és l'anunci per part del BCE del replegament gradual dels estímuls monetaris que han contribuït a la recuperació econòmica, a la reducció de l'atur i a l'estabilitat financera. En aquest entorn d'expansió de l'economia, les sacsejades polítiques continuen protagonitzant l'escena europea. Semblava que un cop superades les eleccions franceses i alemanyes s'obriria un període d'estabilitat en el qual poder encarar la crisi institucional del projecte europeu. Però aparentment els problemes no només no se superen, sinó que s'acumulen: han transcorregut setze mesos des del Brexit, i encara hom està encallat en una primera fase de negociació sense propostes clares; a Alemanya, els resultats electorals obliguen la CDU a negociar una difícil aliança amb els liberals i els verds, mentre que Àustria vira a la dreta, alhora que a tots dos països l'extrema dreta ha guanyat pes parlamentari; i, naturalment, la situació a Catalunya també ha estat present a l'escenari polític europeu.

La situació política i social que es viu a Catalunya des de fa unes setmanes...

...ha derivat en un escenari de tensió i incertesa que tenyeix tots els àmbits de la vida pública. Els esdeveniments d'aquest mes d'octubre s'han traslladat amb enorme rapidesa a l'àmbit econòmic, com ho reflecteix el canvi de seu social de prop de 1.700 empreses, el descens de les reserves hoteleres, la caiguda de les vendes de vehicles, els dictàmens negatius d'agències de valoració de riscos o l'ajornament d'algunes inversions industrials i immobiliàries. Diverses institucions han alertat d'una retallada de dues o tres dècimes de les previsions de creixement en cas que es perllongui la situació d'incertesa, si bé les darreres novetats apunten a un escenari de distensió, amb la convocatòria d'eleccions al desembre. Amb el rerefons d'una sòlida trajectòria expansiva dels indicadors econòmics de Barcelona – augment de la producció industrial, recuperació de la construcció, expansió dels indicadors d'activitat turística i de transport de passatgers aeroportuaris i de mercaderia per via portuària – que es continua traslladant al mercat laboral via una millora sostinguda de l'ocupació, és de preveure que l'apaivagament de la tensió faciliti el retorn de la confiança de consumidors i inversors.

Nota: Els valors dels gràfics destacats i en % corresponen a la variació interanual de la darrera dada disponible.

Font: Elaborat a partir de dades de l'Ajuntament de Barcelona, de l'INE, AENA, APB, DGT, Sec. d'Estat de Comerç, Cambra de Comerç, ATM, Idealista, Secretaria d'Habitatge i Millora Urbana i Dep. Empresa i Ocupació de la Generalitat.

Síntesi

Mercat
de treball

Empresa

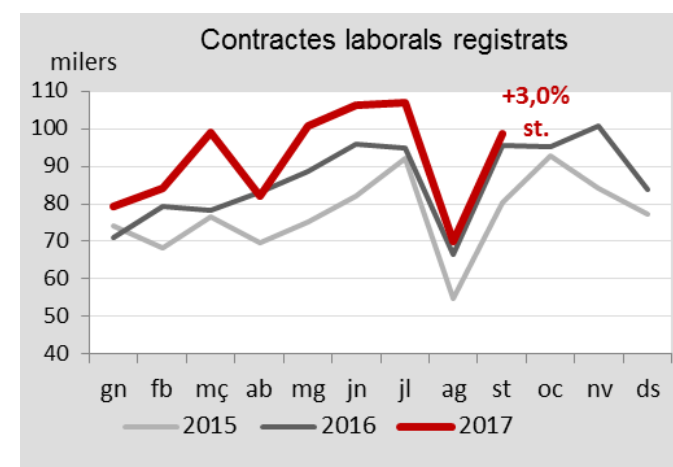
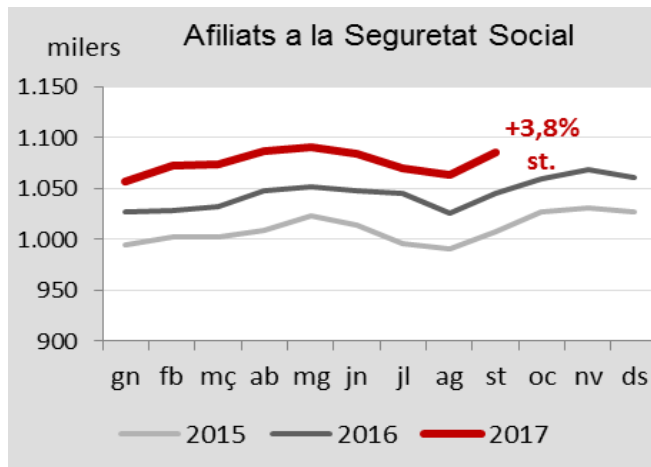
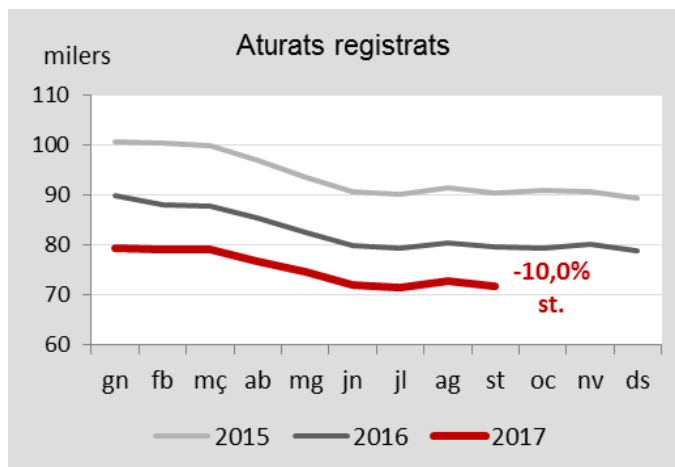
Turisme

Construcció
i immobiliari

Consum

Transports

Mercat de Treball

Després del repunt estacional del mes d'agost, la xifra d'atur torna a baixar al setembre, tancant el tercer trimestre de l'any amb un total de 71.660 persones al registre del SOC, gairebé 8.000 menys que un any enrere. Amb això es situa just per sobre del mínim dels darrers nou anys, assolit el juliol passat. Amb prop de 4 anys i mig de descensos interanuals sostinguts, la trajectòria a la baixa de l'atur es manté, tot i que el ritme de reducció és inferior al del conjunt de Catalunya (-11,2%). De les prop de 43.500 persones que han sortit de l'atur respecte als valors màxims de 2013, només el 40% són dones. L'atur de llarga durada també s'ha reduït el darrer any en prop de 4.500 persones, però hi ha encara un total de 28.400 persones que porten un any o més sense treballar.

Durant el mes de setembre s'ha produït un repunt en el nombre de llocs de treball localitzats a Barcelona, fet que ha suposat recuperar gairebé tota la pèrdua registrada durant els mesos d'estiu. A la xifra de més de 1.085.000 persones afiliades a la Seguretat Social, gairebé 40.000 més que al setembre de 2016, s'hi ha arribat amb el mateix ritme de creixement interanual d'un any enrere, que tanmateix és més contingut que el registrat al conjunt de Catalunya (+5%) i Espanya (+4,5%). El col·lectiu d'autònoms, un total de 119.000, va a l'alça (+2,2% interanual) però a un ritme més moderat que el del règim general (+4,3%). Per sectors, les activitats terciàries van guanyant pes (+4,1% el darrer any) fins a representar el 89,6% de l'ocupació, front al 7,2% de la indústria i el 3,2% de la construcció.

La contractació segueix mostrant una evolució positiva al setembre, amb un total de 98.517 nous contractes, tot i que l'avanç interanual que presenta és el més baix en un mes de setembre dels darrers cinc anys. Tanmateix, el tercer trimestre tanca amb un nou màxim històric, de prop de 827.000 nous contractes a Barcelona, amb una taxa de variació (+9,8% interanual) superior a la del conjunt de Catalunya (+7,8%). El pes de la contractació indefinida es manté estancat al voltant del 14% del total de la nova ocupació, malgrat que el seu creixement és més intens (+11,5%) que el dels contractes temporals (+9,5%). Els de més curta durada (fins a 1 mes) han guanyat pes el darrer any (prop de 6 punts) i representen el 40% del total.

Síntesi

**Mercat
de treball**

Empresa

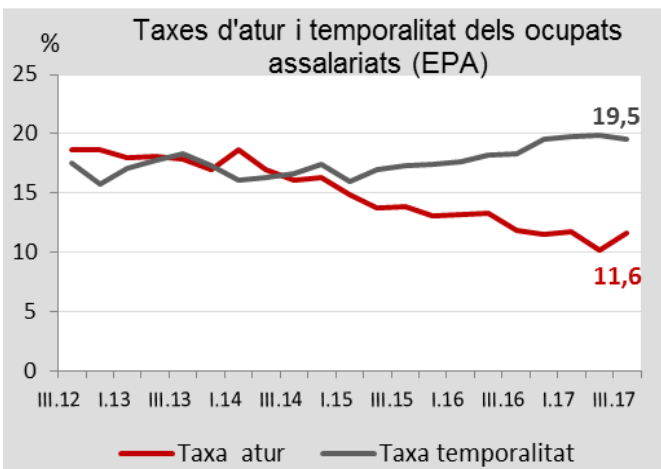
Turisme

Construcció
i immobiliari

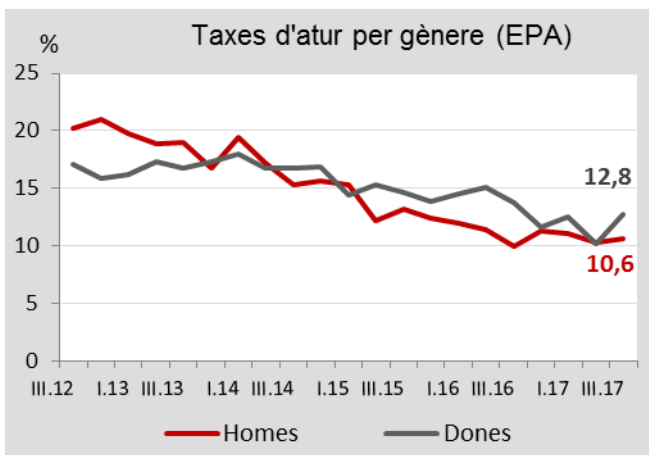
Consum

Transports

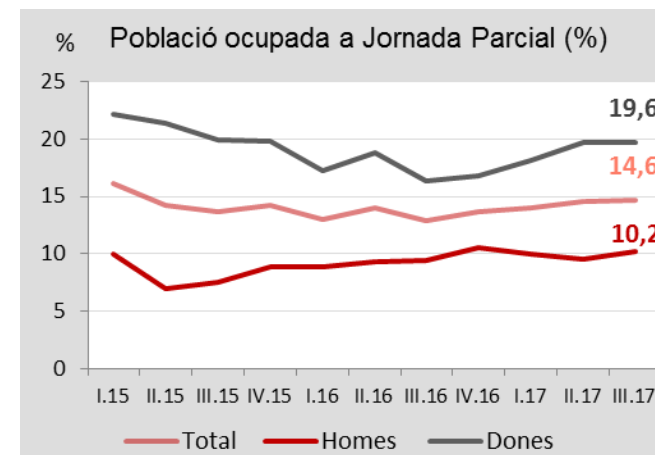
Treball i Cohesió Social

La taxa d'atur de l'EPA de Barcelona repunta el 3r. trimestre de 2017, després d'haver marcat el valor més baix dels darrers nou anys el 2n. trimestre de l'any. Ara es situa tan sols tres dècimes per sota del valor d'un any enrere i escurça distàncies respecte a la taxa de Catalunya (12,6%) i la d'Espanya (16,5%), que han registrat una evolució més positiva en aquest període. Al llarg del darrer any, la lleugera reducció de la taxa a Barcelona ha anat acompanyada d'un lleu augment de població activa (+0,7%), per l'augment de la població ocupada. Però la senda sostinguda de creació d'ocupació no pot amagar una greu problemàtica, com és l'elevada temporalitat dels ocupats assalariats, que es manté propera al 20%.

El repunt de la taxa d'atur del 3r. trimestre obeeix fonamentalment a l'augment de la taxa d'atur femenina, que torna a separar-se de l'evolució de la taxa d'atur dels homes, després que ambdues s'igualessin al 2n. trimestre de 2017 lleugerament per sobre del 10%. D'acord amb les dades de l'EPA, al llarg del darrer any la taxa masculina va a l'alça molt lleugerament, mentre que la taxa femenina es redueix un punt. Aquesta evolució presenta una certa inconsistència amb altres fonts estadístiques, com les registrals, ja que segons les dades del SOC, la millora de l'atur ha afavorit a ambdós sexes, tot i que el més beneficiat ha estat el col·lectiu masculí, que ha retrocedit el darrer any (-11,5%) en major mesura que el femení (-8,7%).

El relativament elevat pes de la població ocupada a temps parcial i una contractació excessivament recolzada en la temporalitat són trets molt característics del mercat laboral. Segons l'EPA, el pes dels ocupats a jornada parcial ha anat a l'alça el darrer any a Barcelona, augmentant prop de 2 punts i situant-se just per sobre del valor del conjunt de Catalunya (14%) i Espanya (14,3%). Tot i que entre els homes aquest tipus de jornada representa més del 10% del total d'ocupats, el pes de la jornada parcial dins el col·lectiu femení arriba a gairebé el doble i ha incrementat el seu pes en més de tres punts al llarg del darrer any. A més, segons l'EPA, prop de dos terços dels assalariats a jornada parcial (63%) són dones.

Síntesi

Mercat
de Treball

Empresa

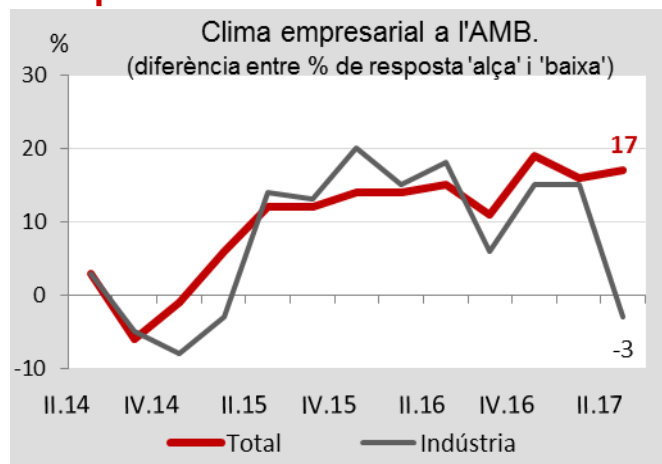
Turisme

Construcció
i immobiliari

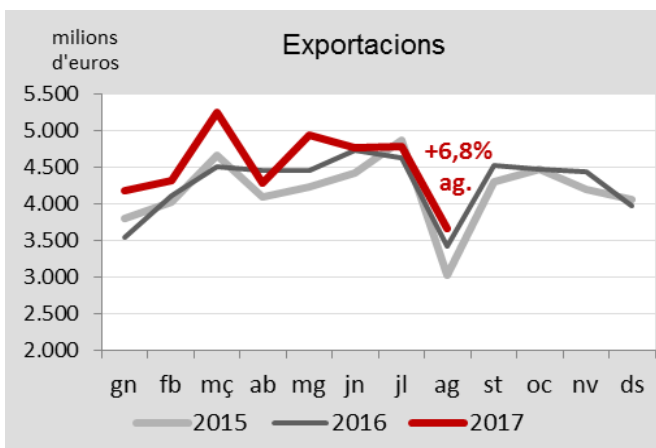
Consum

Transports

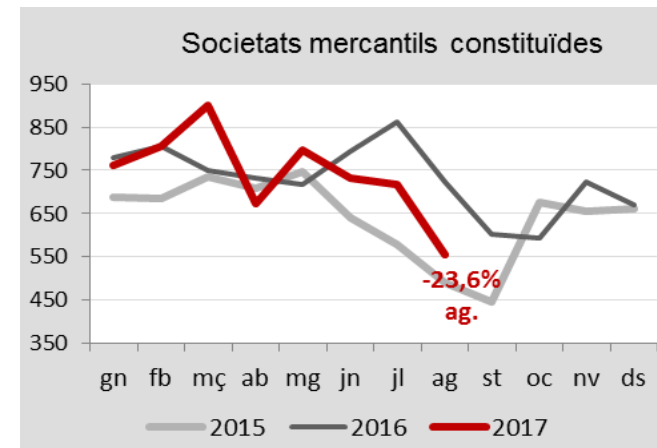
Empresa

La consolidació de la recuperació econòmica es reflecteix en la marxa dels negocis, que duu dos anys i mig essent positiva. Al 2n. trimestre de 2017 es registra un saldo semblant al del trimestre precedent, segons l'enquesta realitzada a 936 empreses localitzades a l'AMB. L'evolució ha estat positiva a tots els sectors a excepció de la indústria, que registra una forta davallada, com no es registrava des del 1r. trimestre de 2015. Les perspectives pel 3r. trimestre de 2017 també són positives a tots els sectors, tot i que el saldo positiu es modera respecte al registrat el 2n. trimestre de 2107.

Les xifres de comerç exterior de l'àrea de Barcelona segueixen essent molt positives a l'agost, tot i que el ritme de creixement interanual s'ha desaccelerat en relació amb els primers mesos de l'any. L'acumulat del període comprès entre gener i agost presenta un nou màxim històric, amb una taxa de variació (+6,8% interanual), que, com un mes enrere, és de menor magnitud que la registrada al conjunt de Catalunya (+8,8%) i Espanya (+9,1%). La taxa de cobertura es manté per sobre del 80%, i entre els principals sectors exportadors destaquen els productes químics i el de l'automòbil (45% de les vendes).

De forma idèntica al conjunt de Catalunya, la constitució de societats mercantils a Barcelona accelera a l'agost el ritme de descens i cau en major mesura que a Espanya (-7,8%). L'acumulat dels primers vuit mesos de l'any, un total de més de 5.900 noves societats creades, presenta un retrocés més moderat a la ciutat (-3,7% interanual) que a la resta d'àmbits: a Catalunya la caiguda ha estat del 12,8% en aquest període, més intensa que la d'Espanya (-7,5%). Tanmateix, el capital mitjà subscrit a les societats amb domicili a la capital -el 43% de tot Catalunya- ha arribat als 62.300 euros, un 22,3% més que la mitjana de 2016.

Síntesi

Mercat
de Treball

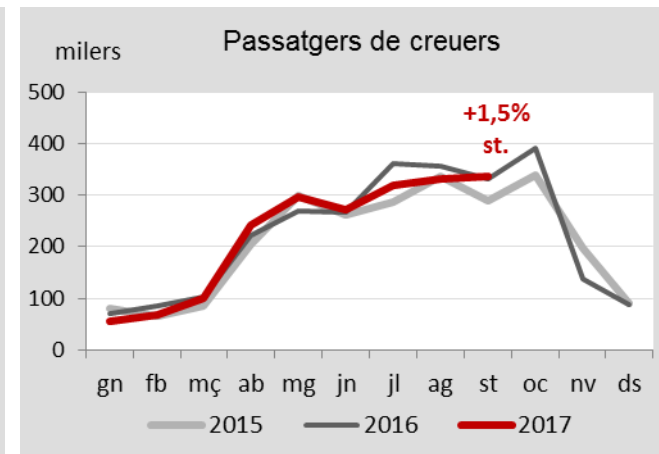
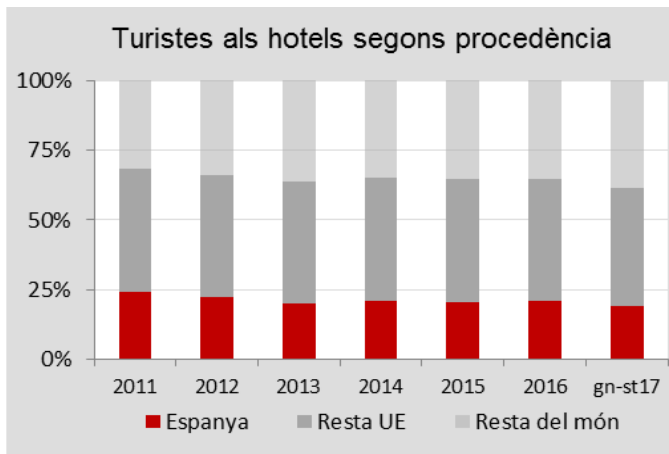
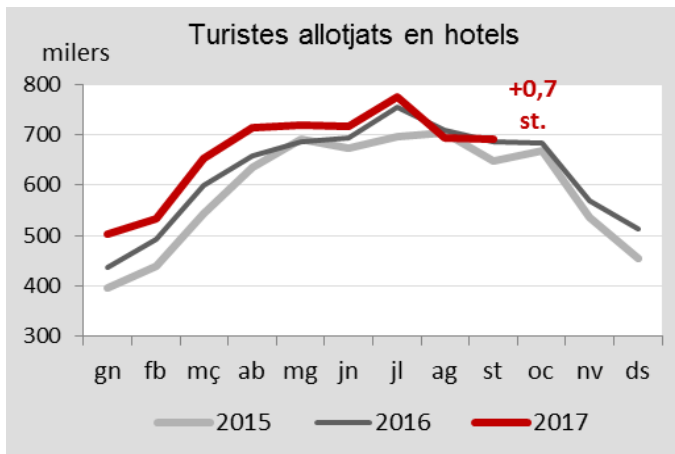
Empresa

TurismeConstrucció
i immobiliari

Consum

Transports

Turisme

L'acceleració que havia registrat el turisme fins a l'estiu es va frenar amb els atemptats terroristes de l'agost. Des de llavors, l'augment de la inestabilitat política i social ha derivat en un escenari d'incertesa que s'ha traslladat al sector turístic. Els indicadors de setembre reflecteixen un descens de l'1,8% de les pernoctacions hoteleres, més intens entre els turistes residents a Espanya (-5,5%) que entre els residents a l'estranger (-1,3%). Encara no es disposa de dades per valorar la incidència en la restauració, el comerç o el transport, sectors als quals el turisme aporta dinamisme. De cara al darrer tram de l'any, l'alentiment i fins i tot descens de les reserves confirmades apunta a una retracció de la demanda que deixa en un segon pla els debats sobre la gestió de la congestió i la capacitat d'acollida de la ciutat que s'havien estès durant la primera part de l'any.

L'ampliació de rutes i la millora de la connectivitat aèria amb companyies de *low cost* que cobreixen rutes de llarg radi diversifica els llocs de procedència dels visitants. En el que va d'any, un 86% de les pernoctacions hoteleres han estat generades per visitants que resideixen a l'estranger. Majoritàriament, aquests visitants procedeixen dels Estats Units (el primer emissor) i dels grans països de la UE, beneficiats per la millora de la conjuntura econòmica i, en el cas dels països anglosaxons, pel tipus de canvi de divisa favorable. Fora de la UE, destaca l'ascens dels viatgers procedents de Rússia, d'Amèrica Central i del Sud, de Sudàfrica i, sobretot, dels viatgers asiàtics. Entre aquests, molt beneficiats per les noves rutes aèries, xinesos, coreans del sud i japonesos registren taxes de creixement de dos dígitos.

El nombre de creueristes que han utilitzat les terminals marítimes en els primers nou mesos de l'any s'ha situat a finals de setembre lleugerament per sota (-1,9%) de la xifra assolida un any enrere, quan es completà un bienni expansiu. Enguany, ja des del gener la tendència ha estat descendent, i ho ha estat principalment perquè han atracat menys vaixells que tenien Barcelona com a punt d'inici o final de la travessa (-9,6%). En canvi, els usuaris de creuers en trànsit han mantingut un sostingut to expansiu, i han crescut un 10% en els primers nou mesos de l'any. Es preveu que aquesta tendència global lleugerament contractiva no es corregirà en el darrer trimestre, tota vegada que alguna naviliera, en l'actual context d'inestabilitat política ha reduït o fins i tot suprimit alguna escala a Barcelona. En contraposició, els viatgers de ferris s'han mantingut a l'alça (+11,4%).

Síntesi

Mercat
de Treball

Empresa

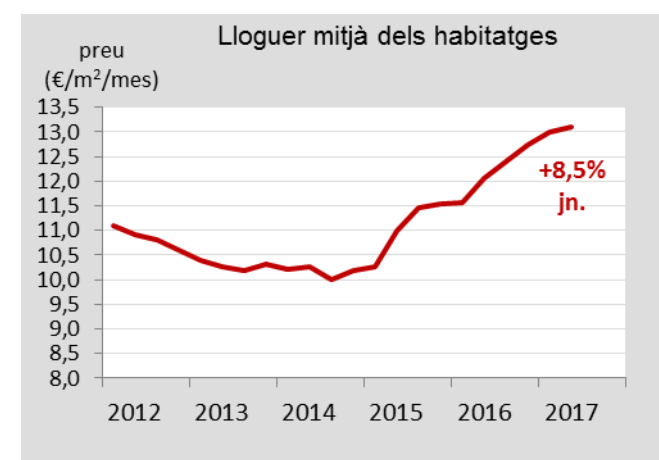
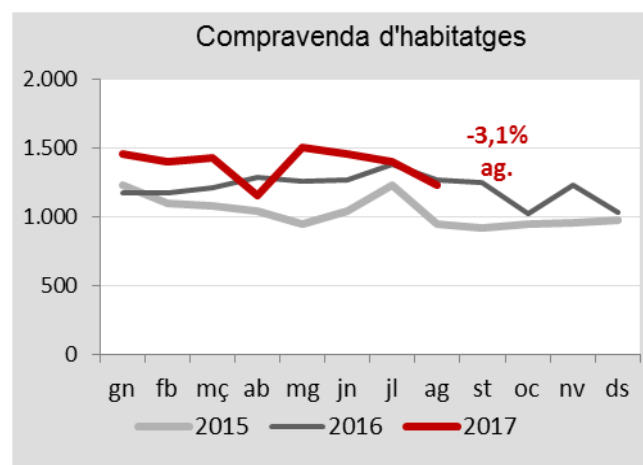
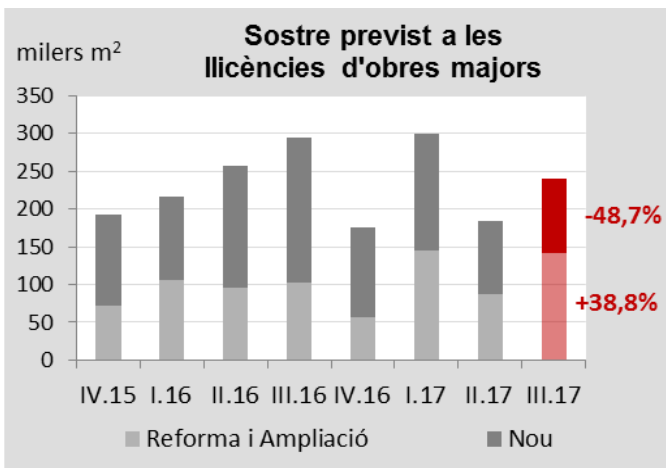
Turisme

Construcció
i immobiliari

Consum

Transports

Construcció i mercat immobiliari

El procés de recuperació econòmica que ha tingut lloc en els darrers anys s'ha traslladat i alhora ha alimentat el creixement del sector de la construcció. Des de la situació de mínims en què va quedar l'activitat sectorial després de la crisi, la tendència general és expansiva, si bé les llicències d'obres aprovades combinen avanços i retrocessos. Mentre que les obres de reforma i ampliació segueixen a l'alça -representen un 75% del total i creixen un 38,8% en termes de superfície- les d'obra nova retrocedeixen per segon trimestre consecutiu. La recuperació de la demanda residencial -de consum i inversora, domèstica i forana- es percep en les llicències aprovades: un 70% del total dels expedients totals i un 79% dels nous estan destinats a usos residencials. Sant Martí i Sant Andreu concentren un terç dels nous habitatges.

A diferència d'altres àmbits com Catalunya o Espanya, on la trajectòria a l'alça es manté encara durant el mes d'agost, la compravenda d'habitatges va a la baixa a Barcelona el mes en què la ciutat pateix per primer cop un atemptat terrorista. Això passa després d'un primer semestre de l'any molt dinàmic, amb taxes de creixement interanual de dos dígits. D'aquesta manera, l'acumulat dels primers vuit mesos de l'any, un total de més d'11.000 operacions registrades a la ciutat, presenta encara un notable increment (+10,3% interanual), amb l'impuls de les transaccions de segona mà, que representen el 92% del total i augmenten a un ritme del 12,1%. Caldrà esperar als propers mesos per veure l'abast de l'impacte que sobre les dades de compravenda d'habitatges pot tenir la situació d'incertesa política i com es pot veure afectada la demanda per part de compradors estrangers i societats.

La recuperació de l'economia i del mercat de treball en el darrer trienni ha tingut el corresponent ressò en el revifament del mercat immobiliari de Barcelona, amb un creixent interès de la demanda de lloguer d'habitatge que ha xocat amb una oferta molt limitada. El resultat d'aquest xoc és un augment de preus generalitzat, que està provocant enormes dificultats als residents per accedir a un contracte de lloguer i fins i tot per a mantenir el vigent. Això és especialment impac tant en els segments de població més vulnerables econòmicament i entre els que disposen de feines inestables i/o amb baixes remuneracions. Pràcticament tots els barris registren augments -només se'n salven quatre-, i són especialment intensos als quatre barris de Ciutat Vella, al Poble Sec, a Provençals del Poble nou i a Vallcarca.

Síntesi

Mercat
de Treball

Empresa

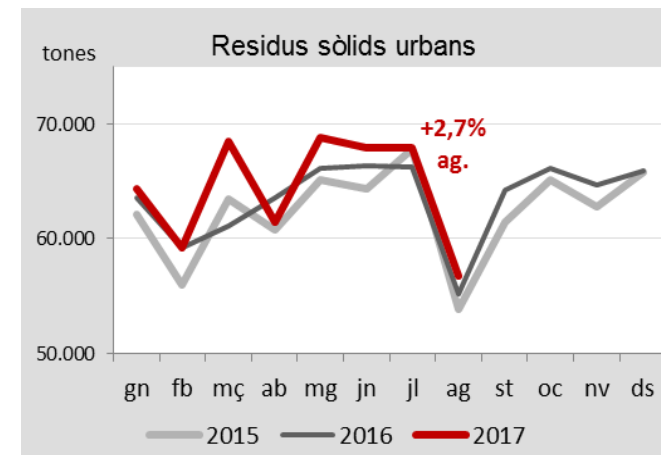
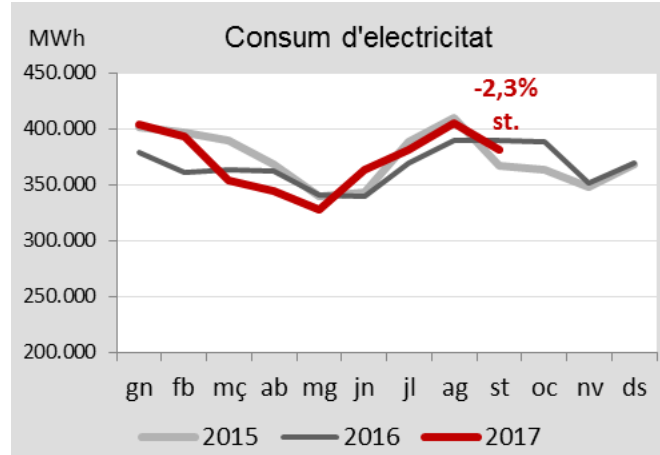
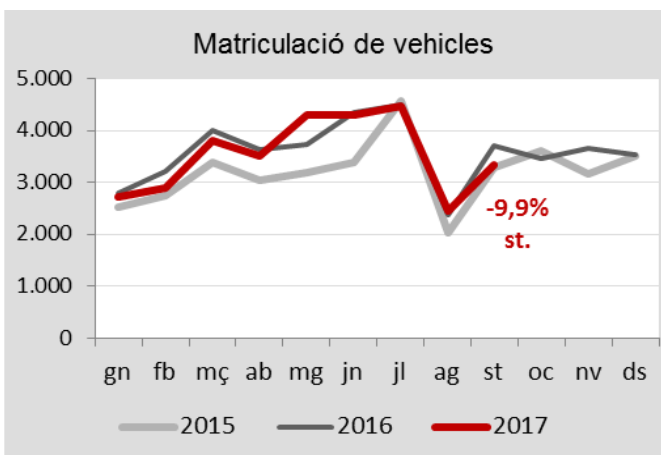
Turisme

Construcció
i immobiliari

Consum

Transports

Consum

Setembre anota un nou descens interanual en la sèrie de vehicles matriculats a la ciutat que confirma que enguany no es perllongarà la trajectòria alcista del quadrienni 2013-2016. No és cap sorpresa, atès que des que es van esgotar els plans públics d'incentius a la modernització del parc les vendes van començar a caure; oimés si es té en compte el creixement acumulat anteriorment. Però també és determinant un cert canvi de comportament de la demanda: el cotxe perd terreny en una ciutat densa i ben servida amb transport públic com Barcelona, on les distàncies curtes i mitjanes cada cop es cobreixen més amb bicicletes i nous sistemes de transport lleuger menys contaminants. La creixent proliferació d'aquests explica el fort descens de matriculacions de motocicletes i ciclomotors.

El consum elèctric de baixa tensió registra un descens el mes de setembre, més intens al segment productiu (-2,8% interanual) que al domèstic, on l'estalvi ha estat de l'1,7%. Tanmateix, l'acumulat dels primers tres trimestres de 2017 presenta un increment del consum de l'1,7%, d'intensitat semblant al segment comercial-industrial i a les llars, invertint així la tendència a l'estalvi que es va observar al llarg del 2016 i que va tancar amb un descens de l'1,7%. Per tal de lluitar contra la pobresa energètica, el Govern ha aprovat aquest mateix mes d'octubre noves mesures que contemplen, entre d'altres, la creació de la categoria de consumidors en risc d'exclusió social, atesos pels serveis socials, als quals la seva comunitat autònoma els paga almenys el 50% de la factura, i als que no se'ls podrà tallar la llum en cas d'impagament.

La recollida de residus es manté el mes d'agost en taxes de variació positives, amb un increment de la selectiva (+5,3% interanual) superior al registrat per la fracció de rebuig (+1,2%). L'orgànica registra l'alça més intensa (+9,8), mentre que la recollida de paper i envasos retrocedeix lleument. L'acumulat dels primers vuit mesos de l'any presenta un ritme d'augment idèntic al del mes d'agost (2,7%), amb una alça de la fracció de rebuig (+2%) més lleu que la registrada per la recollida selectiva (4%) que incrementa el seu pes tan sols 4 dècimes en un any, fins a representar el 36,4% del total de residus. L'objectiu de l'Ajuntament és sortir d'aquest estancament, que s'ha produït al conjunt de la ciutat des de fa més de cinc anys, i fer un salt endavant per arribar a uns nivells de recollida selectiva propers al 60%, en línia del que exigeix la UE.

Síntesi

Mercat
de Treball

Empresa

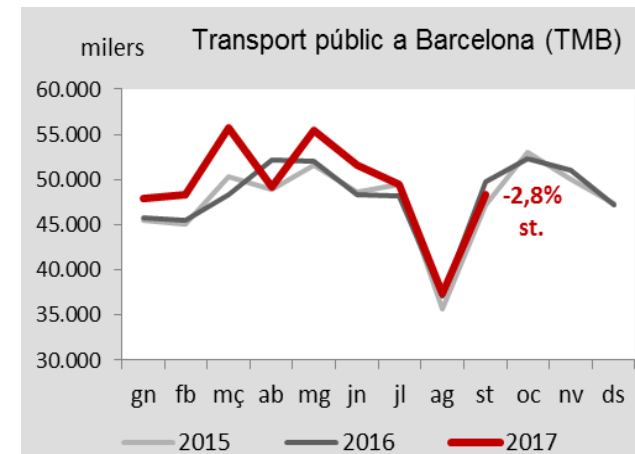
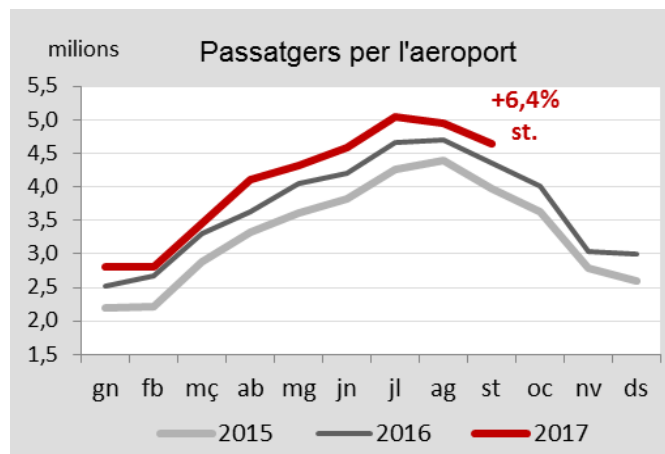
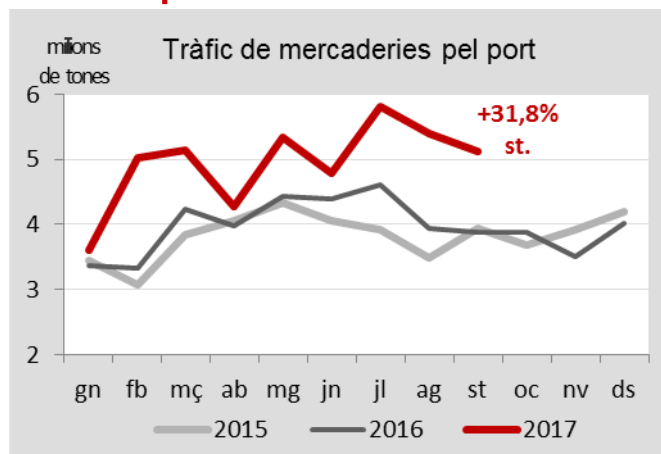
Turisme

Construcció
i immobiliari

Consum

Transports

Transports

Setembre tanca un trimestre de creixement excepcional de la mercaderia transportada per via marítima. L'extraordinari augment del segment de trànsit impulsa tant contenidors (+36,8%) com tràfic total (+31,2%), entre alces generalitzades més modestes -líquids a doll i càrrega rodada- i fins i tot algun retrocés, com els vehicles. El revifament del comerç mundial i la recuperació de la normalitat operativa després d'uns mesos de conflicte de l'estiba han afavorit l'acceleració del creixement. En especial, els segment de tràfic més dinàmic continua sent el comerç exterior, tant en la vessant d'importacions (+9,3%) com d'exportacions (+3,5%). Aquest augment dels intercanvis comercials està resultant especialment intens amb els països asiàtics, sobretot Xina (+9,6%), Índia (+13%) i Corea del Sud (+14,2%). En un àmbit més proper, el transport intermodal i el de les autopistes del mar també segueixen en ascens.

El trànsit aeri de passatgers tanca l'estiu seguint l'estela dels darrers set anys: trencant rècords històrics. I ho ha fet tot i que enguany han jugat en contra de l'expansió dos factors dissuasius de la demanda, de caire molt diferent: les cues als controls de seguretat i els atacs terroristes. Com en els darrers mesos, el creixement és generalitzat i s'alimenta de l'expansió tant de rutes dins del mercat domèstic -deixant de banda la de Barcelona-Madrid-, com de les internacionals. Entre aquestes, les connexions dins de la UE acaparen un 55% del total de viatgers i tenen un perfil de creixement moderat, d'un 6% en l'acumulat fins al setembre. En canvi, les noves rutes amb Amèrica i l'Extrem Orient, obertes en els darrers mesos de la mà de companyies de baix cost, han renovat l'impuls del trànsit intercontinental, que creix un 17,3% en l'acumulat anual. La càrrega de mercaderia, també beneficiària d'aquestes noves rutes, segueix a l'alça.

El notable dinamisme que el sistema de transport públic col·lectiu metropolità va mostrar al llarg del primer semestre de l'any s'esvaeix els mesos d'estiu. Això almenys és el que sembla confirmar-se a partir de l'avanç de dades d'una part del sistema, les de Transports Metropolitans de Barcelona (metro i Bus TMB) fins al mes de setembre. El nombre d'usuaris del metro ja va iniciar la senda del descens el mes d'agost, coincidint amb l'atac terrorista a les Rambles de Barcelona, i s'ha mantingut a la baixa el mes de setembre (-2,3% interanual), amb un retrocés menys intens que el que es registra a la xarxa d'autobusos de TMB (-3,7%). Tanmateix, l'acumulat tanca el 3r. trimestre amb una alça global del 3,8%, i un ritme d'augment lleugerament més elevat al bus (+4,3%), que al metro (+3,6%). que amb prop de 292 milions de validacions és el mitjà més emprat.